

RTU studiju kurss "Vizuālās mākslas valoda un kompozīcija"

0R000 Rēzeknes akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	RA0392
Nosaukums	Vizuālās mākslas valoda un kompozīcija
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Diāna Apele - Docents (praktiskais)
Apjoms daļās un kredītpunktos	2 daļas, 6.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā studenti tiek iepazīstināti ar vizuālās mākslas klasifikāciju, mākslinieciskajiem izteiksmes līdzekļiem, kompozīcijas uzbūves pamatprincipiem, veidiem un to pielietošanas iespējām. Iegūtās zināšanas ļaus izprast kompozīciju kā radošas izpausmes nozīmīgu sastāvdaļu dizainera profesijā. Studenti kursā iegūs prasmes un iemantos iemaņas praksē pielietot mākslinieciskos izteiksmes līdzekļus un kompozīcijas pamatprincipus, praktiski darbojoties attīstīs radošās spējas, uztveri un iztēli.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir sniegt zināšanas par dažādiem vizuālās mākslas veidiem un žanriem, attīstīt radošās spējas, uztveri un iztēli, praktiski apgūstot vispārējās kompozīcijas izteiksmes līdzekļus, pamatprincipus, veidus un spēju tos pielietot, risināt profesionālus uzdevumus mākslas un dizaina jomā. Studiju kursa uzdevumi: 1. Iepazīt un analizēt vizuālās mākslas veidus un žanrus, apgūstot to vēsturisko attīstību, stilistiskās iezīmes un nozīmi mūsdienu kultūrā. 2. Attīstīt radošās domāšanas un vizuālās uztveres prasmes, izmantojot dažādas mākslinieciskās tehnikas un materiālus, veicinot individuālo izteiksmes veidu. 3. Praktiski apgūt kompozīcijas pamatprincipus un izteiksmes līdzekļus, veidojot radošus darbus ar pielietojumu mākslas un dizaina jomā. 4. Sekmēt spēju risināt profesionālus uzdevumus, integrējot iegūtās zināšanas un prasmes projektu izstrādē un vizuālās komunikācijas risinājumos.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studenti patstāvīgi analizē studiju kursa literatūru, gatavojas semināru nodarbībām, sagatavo prezentācijas, izstrādā skices un skates gala darbus, gatavojas praktiskajām nodarbībām un starpskatēm, skatei/eksāmenam.

Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Wilson, Matthew. MĀKSLA tuvplānā (2024). Rīga: SIA "Jāņa Rozes apgāds". 239 lpp. : 9789984239859 2. Kragis Indars. Šis ir mākslas darbs. Mākslinieciskā radīšana, uztvere un komunikācija (2023). Rīga: SIA "Jāņa Rozes apgāds" 3. Bentona, Dženeta Rebolda. Rietumu mākslas vēsture (2022). Rīga : SIA "Jāņa Rozes apgāds". 175 lpp. ISBN 9789984239088 4. Allen, Alice: A Drawing Guide for Teachers and Students (2022). Step-by-Step illustrations to draw interesting things with precision and confidence. 330 lpp. ISBN 9781804343395 5. Cumming Robert. Art: A Visual History. (2020). Izdevējs: Dorling Kindersley London. 416.lpp. ISBN 9780241437414 6. Vudforda, Sūzena. Kā aplūkot mākslas darbus (2018). Rīga : Jāņa Rozes apgāds, 175 lpp. - ISBN 9789984236773. 7. Dempsija, Eimija. Modernā māksla (2018). Rīga : Jāņa Rozes apgāds, 175 lpp. ISBN 9789984236827. Papildu / Additional: 1. Indars Kragis. Radošuma dienasgrāmata. 360 domāšanu veicinoši izaicinājumi (2023). Rīga: Zvaigzne ABC. 2. Бионика. (2022). Формообразование : Учебное пособие для вузов / Н. В. Жданов, А. В. Уваров, М. А. Червонная, И. А. Черныйчук. - 2-е издание, исправленное и дополненное. - Москва : Юрайт, 217 lpp. – ISBN 978-5-534-08018-6. 3. Rada, Natali. Pašportreti (2021). [Rīga] : Jāņa Rozes apgāds, 175 lpp. - (Mākslas pamati).- ISBN 9789984238302. 4. Dempsija, Eimija. Galamērķa māksla (2021). Eimija Dempsija. - [Rīga] : Jāņa Rozes apgāds, 176 lpp. - (Mākslas pamati). ISBN 9789984238296. 5. Vilsons, Metjū. Simboli mākslā (2020). - Rīga : Jānis Roze, - 175. lpp. : (Mākslas pamati). - ISBN 9789984238043. 6. Straine Stephanie. Art Essentials: Abstract Art. (2020). Izdevējs: Thames and Hudson. London. 176.lpp. Svītrkods 9780500295755. 7. Branagan, Alison. [The Essential Guide to Business for Artists and Designers.] Uzņēmējdarbības rokasgrāmata māksliniekiem un dizaineriem (2019). Rīga : Jumava, 351 lpp. : ISBN 9789934203350. 8. Češirs, Lī. Pagrieziena punkti mākslā (2019). Rīga : Jānis Roze, 175. lpp. : - (Mākslas pamati). ISBN 9789984237398. 9. Ornes, Stephen. Math Art (2019). truth, beauty, and equations / Stephen Ornes. - New York : Sterling, xiii, 191 lpp. : - ISBN 9781454930440. 10. Arnolda, Dana. [A short book about art] Saprast mākslu (2018). - Rīga : Zvaigzne ABC- 192 lpp. ISBN 9789934069482. 11. Krists, Andreass. [Farbenlehre.] Krāsu mācība : krāsu maģija mākslas pasaulē : vēsture, simbolika, prakse (2015). Rīga : Zvaigzne ABC, 171 lpp. ISBN 9789934053597. Interneta resursi un periodika / Internet resources and periodicals: 1. https://artterritory.com/ 2. www.satori.lv 3. http://www.design.lv 4. http://lnmm.lv/lv/dmdm 5. www.fold.lv 6. http://ladc.lv/ 7. https://adwards.lv/ 8. https://www.lma.lv/ 9. www.pinterest.com 10. www.behance.com 11. https://store.frameweb.com/books/art/ RTU RA bibliotēkā pieejamās zinātniskās datu bāzes: http://search.ebscohost.com http://search.proquest.com http://www.scopus.com
Nepieciešamās priekšzināšanas	Kursa apguvei nepieciešamās priekšzināšanas atbilst studiju programmas uzņemšanas nosacījumiem un vispārējām zināšanām, prasmēm un kompetencēm, kas apgūtas iepriekšējā izglītības līmenī.

Studiju kursa saturs

Saturš	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Studiju kursa mērķis, uzdevumi, rezultāti un vērtēšanas kritēriji. Ievads. Māksla kā kultūras izpausmes līdzeklis. Mākslas nozares – mūzika, literatūra, teātris, vizuālā māksla.	2	0	0	0
Vizuālās mākslas jēdziens. Vizuālās mākslas stilu un virzienu hronoloģija. Mākslas aspekti. Vizuālās mākslas loma produktu un interjera dizainā.	2	0	0	0
Mūsdienu vizuālā kultūra. Māksla kā pasaules vērojums. Reālistiska māksla. Reālisma pārstāvji. Māksla kā enerģija. Abstraktā māksla. Abstrakcionisma pārstāvji. Mākslas un dizaina izstāžu apmeklējums.	2	2	0	0
Māksla kā informācija. Zīmes (motīvi) un to klasifikācija. Ornamenta jēdziens, veidi un īpatnības. Semiotika.	2	2	0	0
Māksla un indivīda dzīves kvalitāte. Māksla un produktu dizains. Māksla un interjera dizains.	2	0	0	0
Vizuālās mākslas veidu daudzveidība. Vizuālajā mākslā sastopamie mākslas veidi un žanri, to klasifikācija. Tradicionālie un jaunie vizuālās mākslas veidi. Mākslas un dizaina izstāžu apmeklējums.	2	1	0	0
Tradicionālie vizuālās mākslas veidi – tēlotājmāksla - grafika, glezniecība, tēlniecība, lietišķā māksla, arhitektūra, dizains, fotomāksla, scenogrāfija.	4	6	0	0

Pazīstamākie mūsdienu mākslinieki Pasaulē, viņu darbi un to analīze. Produktu un interjera dizaineri, kuri savā radošajā darbībā pielieto vai iedvesmojas kādā no tradicionālajiem vizuālās mākslas veidiem.	4	2	0	0
Vizuālās mākslas veidi 20.gs. un 21.gs. – performances māksla, instalāciju māksla, zemes māksla, kinētiskā māksla, vides māksla, konceptuālā māksla, jauno mediju māksla jeb digitālā māksla u.c.	4	6	0	0
Pazīstamākie mūsdienu mākslinieki Pasaulē, viņu darbi un to analīze. Produktu un interjera dizaineri, kuri savā radošajā darbībā pielieto vai iedvesmojas kādā no jaunajiem vizuālās mākslas veidiem.	2	2	0	0
Kompozīcijas nozīme vizuālās mākslas darbos. Kompozīcijas jēdziena izpratne. Kompozīcijas likumsakarības dažādos vizuālās mākslas veidos un kultūrvidē. Mākslas un dizaina izstāžu apmeklējums.	4	6	0	0
Materiāli, tehnikas, un paņēmieni. Dažādu materiālu īpašības, to savstarpēja saskaņošana. Zīmējums, gleznojums, aplikācija, maketēšana, asamblāža, konstruēšana, instalāciju veidošana u.c. Kompozīcijas stilistika. Vizuālās stilistikas daudzveidība. Virsmu veidošanas metodes.	4	8	0	0
Kompozīcijas mākslinieciski grafiskie izteiksmes līdzekļi - punkts, līnija, forma, krāsa, laukums, siluets, tekstūra, faktūra. Starpskate praktiskajiem darbiem.	4	8	0	0
Krāsu mācība. Krāsu raksturlielumi un sistēmas. Krāsu uztvere. Krāsu attiecības. Spektra krāsas, to raksturlielumi. Krāsas tonis. Krāsas tīrība jeb piesātinājums. Krāsas gaišums. Ahromatiskās krāsas. Primārās un atvasinātās krāsas. Krāsu kārtošanas sistēmas. Krāsu un gaismas teorija. Krāsu simbolikas nozīme un psihofizioloģiskā iedarbība. Krāsas nozīme produktu un interjera dizainā.	4	10	0	0
Mākslinieciskā kompozīcija un formveide. Formas uzbūves vizuālie elementi. Formas izteiksmes principi. Formas daļu un veselā samērība, formas proporcijas. Ģeometriskās pirmformas. Apjoms, formu sajūgumi, formas izteiksme.	2	6	0	0
Kompozīcijas izteiksmes līdzekļu analīze produktu un interjera dizainā. Seminārs.	2	6	0	0
Laukuma kompozīcijas veidu klasifikācija. Kompozīcijas ievietojums laukumā. Formāts un kompozīcija. Sastopamie laukuma kompozīcijas veidi: vertikālā, horizontālā, centra, aplveida, trīsstūrveida, diagonālā, krustveida u.c. kompozīcijas.	2	4	0	0
Kompozīcijas veidi. Vingrinājumi ar zīmuli, tintes pildspalvu, flomāsteru, otu vai citiem līdzekļiem, aizpildot atšķirīgus laukumus ar dažādiem laukuma kompozīcijas veidiem.	2	6	0	0
Sastopamie kompozīcijas veidi plaknē un telpā. Kompozīcija plaknē: vizuāli plastiskā kompozīcija; 2D dizains – grafikas un informācijas dizains. Telpiska kompozīcija. Instalācija, virsmas struktūra, makets, asamblāža, dekorācijas u.c.	2	10	0	0
Kompozīcijas veidu pielietojums un analīze produktu un interjera dizainā. Mākslas un dizaina izstāžu apmeklējums.	2	2	0	0
Kompozīcijas uzbūves pamatprincipi. Kompozicionālie principi to ievērošana un radošā patstāvība. Vienotība, dominante, līdzsvars, simetrija, asimetrija, kustība/dinamika un statiskums, kontrasts, ritms, proporcija, harmonija, telpa (perspektīva), ekonomija jeb vienkāršība. Starpskate praktiskajiem darbiem.	4	10	0	0
Kompozīcijas uzbūves pamatprincipu nozīme un analīze produktu un interjera dizainā. Seminārs.	2	4	0	0
Kompozīcijas izteiksmes līdzekļu un principu kopsakarības. Kompozīcijas mākslinieciski grafiskie izteiksmes līdzekļu un kompozīcijas principu savstarpējās attiecības un to loma kompozicionālās struktūras veidošanā produktu un interjera dizainā. Kompozīcijas principu analīze mākslas darbos. Mākslas un dizaina izstāžu apmeklējums.	2	5	0	0
Kopā:	62	106	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas Formulē un izskaidro vizuālās mākslas jēdzienu un kompozīcijas likumsakarības, padziļināti attiecinot to uz produktu un interjera dizainera specializāciju.	Metodes: grupu darbs semināros, skate/eksāmens. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - prezentācijas un komunikācijas prasmes, loģiska argumentācija.
Orientējas vizuālās mākslas attīstības likumsakarībās vēsturiskā kontekstā, uzsverot produktu vai interjera specializācijai nepieciešamo dizaina, mākslas un saistīto nozaru svarīgāko jēdzienu, likumsakarību un aktualitāšu izpratni, dažādās profesionālās situācijās un vidē.	Metodes: pāru diskusijas, skate/eksāmens. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - komunikācijas prasmes, loģiska argumentācija.
Pārzina vizuālās mākslas klasifikāciju, mākslinieciskos izteiksmes līdzekļus un to kompozīcijas kārtošanas pamatprincipus, īpašu vērību pievēršot produktu vai interjera dizaina specializācijai nepieciešamo svarīgāko jēdzienu, likumsakarību un aktualitāšu izpratnei dizaina un tehnoloģiju nozares attīstības aktuālo tendenču kontekstā.	Metodes: grupu darbs semināros, mācību ekskursijas, skate/eksāmens. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - prezentācijas un komunikācijas prasmes, loģiska argumentācija.
Prasmes Analizē laikmetīgās vizuālās mākslas attīstības tendences, cēloņus un ieguvumus un mērķtiecīgi lieto mākslinieciskos izteiksmes līdzekļus, kompozīcijas pamatprincipus un veidus dizaina ideju realizācijā uzsvāru liekot produktu vai interjera un izstrādājumu dizainera kvalifikācijai atbilstošas profesionālās kompetences līmeni.	Metodes: pāru diskusijas, praktiskie darbi, skate/eksāmens. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - komunikācijas prasmes, loģiska argumentācija un analīze, praktisko darbu tehniskā un mākslinieciskā kvalitāte.
Iegūst, atlasa, apstrādā un analizē informāciju vizuālās mākslas jomā, izmanto jaunākos pētījumus un mākslas, dizaina un tehnoloģiju nozares sasniegumus.	Metodes: skate/eksāmens. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - literatūras analīzes prasmes.

Strukturē savas zināšanas vizuālās mākslas jomā, tajā skaitā patstāvīgi virza savu tālāko izglītību produktu vai interjera un izstrādājumu dizainera kvalifikācijai atbilstošas profesionālās kompetences līmenī.	Metodes: skate/eksāmens. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - komunikācijas prasmes, loģiska argumentācija un analīze.
Kompetence Spēj, izmantojot vizuālajā mākslā apgūtos teorētiskos pamatus un iemantotās prasmes mākslinieciskajā kompozīcijā, kritiski izvērtēt mākslas darba tapšanas procesus un analizēt citu mākslinieku radītos mākslas darbus, kā arī praktiski risināt profesionālus uzdevumus, plānot un īstenot radošas idejas mākslas un dizaina jomā, īpaši produktu vai interjera un izstrādājumu projektēšanas un ražošanas procesos.	Metodes: praktiskie darbi, mācību ekskursijas, starpskate, skate/eksāmens. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - loģiska argumentācija un analīze, praktisko darbu tehniskā un mākslinieciskā kvalitāte.
Spēj novērtēt, analizēt, argumentēt un prezentēt iegūtās atziņas par kompozīcijas izteiksmes līdzekļiem un principiem saistībā ar produktu vai interjera un izstrādājumu projektēšanu, turpmāk izmantojot to lēmumu pieņemšanā profesionālās dizaina tehnoloģiju darbības nodrošināšanā.	Metodes: skate/eksāmens. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - loģiska argumentācija un analīze.
Spēj, izmantojot vizuālās mākslas teorijas studijās apgūtos pamatus un iemantotās prasmes kompozīcijā, praktiski risināt profesionālus uzdevumus, prot plānot un īstenot radošas idejas dizaina tehnoloģiju jomā, produktu vai interjera un izstrādājumu specializācijā un spēj radoši izpausties, sadarbojoties piedalīties dizaina un tehnoloģiju nozaru atbilstošās jomas attīstībā.	Metodes: grupu darbs semināros, praktiskie darbi, skate/eksāmens. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - komunikācijas prasmes, loģiska argumentācija un analīze, praktisko darbu tehniskā un mākslinieciskā kvalitāte.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
1. Regulārs darbs semestra laikā: dalība un aktivitāte lekcijās, semināros, grupu un pāru darbos, diskusijās un praktiskajās nodarbībās, starpskatēs un skatē, mācību ekskursijās, RTU RA rīkotajos pasākumos.	30
2. Patstāvīgā darba izpilde: semināru prezentācijas, praktisko darbu atbilstība uzdevumam, oriģinalitāte, tehniskā un mākslinieciskā kvalitāte.	30
3. Eksāmens un praktisko darbu eksponēšana skatei.	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	12.0	20.0	0.0	*		
2.	3.0	10.0	20.0	0.0		*	